Structuur- en economische data Regio Noordoost-Brabant

Inzicht in de regio als geheel en in de afzonderlijke gemeenten

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van RNOB - Regio Noordoost-Brabant.

Juli 2026 | J.H. Jager en A.B. Smit

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Inhoudsopgave

RNOB

- Algemeen en definities
- Verdeling bedrijven over de bedrijfstypen 2025
- Verdeling arbeidsjaareenheden 2010-2025
- Verdeling aje per bedrijf 2010-2025
- Opvolging in 2008 en 2023
- Leeftijdsopbouw oudste ondernemer 2010-2025
- Verdeling grondgebruik 2010-2025
- Verbreding 2011-2023
- Verbreding naar omzetklasse 2011-2023
- Weidegang 2015-2023
- Gemiddelde bedrijfsomvang (SO) 2025
- Verdeling naar SVC-klasse 2025
- Ontwikkeling gewasarealen 2010-2025
- Verdeling arealen 2025 naar gewasgroep
- Ontwikkeling aantal dieren 2016-2025
- Aandeel biologische gewassen 2025
- Aandeel biologische dieren 2025
- Economie akkerbouw
- Economie overige graasdieren
- Economie varkensbedrijven
- Economie pluimveebedrijven
- Economie melkveebedrijven
- Duurzaamheid akkerbouwbedrijven
- Duurzaamheid melkveebedrijven
- Tot slot

Algemeen en definities

- **Opdrachtgever: RNOB - Regio Noordoost Brabant**
- De regio Noordoost-Brabant bevat de volgende gemeenten: Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel en Vught. Zie https://www.rnob.nl/over-ons/over-rnob voor een kaartje.
- **Arbeidsjaareenheid (aje)**: Een arbeidsjaareenheid staat gelijk aan de inzet van één persoon die 2.000 uur of meer per jaar in het bedrijf werkt. Wie 2.000 uur of meer werkt, wordt gezien als 1 aje. Wie minder dan 2.000 uur per jaar werkt, telt voor minder dan één aje.
- **Standaardopbrengst (SO)**: De gemiddelde bruto-opbrengst per gewas of diercategorie op jaarbasis, uitgedrukt in euro per hectare of per dier. Deze indicator wordt gebruikt om de economische omvang en specialisatiegraad van bedrijven te typeren, bijvoorbeeld in de Landbouwtelling en in Europese statistieken (FADN).

  Het nadeel van de indicator SO is dat de kosten niet worden meegenomen. Daarvoor biedt de indicator Standaardverdiencapaciteit (SVC) een oplossing (zie de uitleg op pag. 6).
- **Verbreding**: Activiteiten onder de zogenoemde Taskforce bestaan uit agrarische kinderopvang, agrotoerisme, boerderijeducatie, natuurbeheer, verkoop van landbouwproducten aan huis en zorgboerderij. Duurzame energie bestaat uit opwekking voor eigen gebruik of voor levering aan derden. De andere activiteiten bestaan uit loonwerk voor derden, stalling van goederen/dieren en verwerking van landbouwproducten.

Algemeen en definities (vervolg)

- **Weidegang**
  - 120/6: Melkgevende koeien lopen ten minste 120 dagen per jaar, gedurende minimaal 6 uur per dag, in de wei.
  - 120-overige: Melkgevende koeien lopen ten minste 120 dagen per jaar, maar minder dan 6 uur per dag, in de wei.
  - 720/120: Deze vorm van weidegang wordt gehanteerd voor het keurmerk Weidemelk, waarbij de koeien in de weide kunnen grazen. De norm houdt in dat melkgevende koeien gedurende het weideseizoen (van voorjaar tot najaar) minimaal 120 dagen per jaar in de wei lopen, met een totale weidetijd van minimaal 720 uur.
  - Overige beweidingen: Vormen van weidegang die niet aan bovenstaande eisen voldoen; ook deelweidegang valt hieronder wanneer niet alle dieren aan bovenstaande eisen voldoen, maar wel minimaal een kwart.
- **Rechtspersoon**: Dit is een niet-natuurlijk persoon, zoals een bv, nv, stichting of vereniging.

Algemeen en definities (vervolg 2)

- **Duurzaamheid** – Hiervoor zijn de volgende indicatoren gebruikt:
  - MBP: Milieubelastingspunten volgens CLM-milieumeetlat. Zie https://www.milieumeetlat.nl.
  - BKG: Broeikasgassen: uitstoot van methaan (CH4, lachgas (N2O) en kooldioxide (CO2)).
  - Ammoniak: Uitstoot van NH3.
  - Bodembedekking: Met name door voedergewassen en groenbemesters.
  - Gewasdiversiteit – HS index (p|ln(p)|): De Hill-Shannon-index (HS) voor gewasdiversiteit meet de ruimtelijke diversiteit van gewassen op een bedrijf. Het is een indicator voor de variatie in het bouwplan en de ruimtelijke verdeling.
  - Gewasdiversiteit - randdichtheid (m/ha): De randdichtheid, uitgedrukt in meter per hectare (m/ha), is binnen de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw een kritieke prestatie-indicator (KPI) die de kleinschaligheid van het landschap en de fysieke structuurvariatie op een landbouwbedrijf meet.
  - Eiwit eigen land (%): Het aandeel eiwit van eigen land wordt berekend door de hoeveelheid zelf geteeld eiwit in het rantsoen te delen door de totale hoeveelheid gevoerd eiwit.
  - % hernieuwbare energie: Energie uit natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld en niet opraken. Het is een onuitputtelijke, schone energiebron die, in tegenstelling tot fossiele brandstoffen, nauwelijks CO2 uitstoot. Voorbeelden zijn zon, wind, waterkracht en bodemwarmte.

Algemeen en definities (vervolg 3)

Toelichting **Standaardverdiencapaciteit (SVC)**
De omvang van bedrijven wordt gemeten in euro SVC, naast euro standaardopbrengst (SO). Met name over bedrijfstypen heen meet de SVC nauwkeuriger. De SVC is de vergoeding (in euro per bedrijf) voor de inzet van arbeid en kapitaal die een bedrijf op basis van standaarden gemiddeld in een jaar behaalt met de agrarische productie, los van wie de arbeid of het kapitaal heeft geleverd. Binnen de SVC wordt gewerkt met vijf standaard grootteklassen:

1. < 25.000 euro: zeer kleine bedrijven
   Deze bedrijven vragen voor de agrarische activiteit volgens de in gebruik zijnde standaarden een arbeidsinzet van maximaal 0,75 arbeidsjaareenheden (aje), tenzij de arbeid duidelijk minder efficiënt of tegen een lagere vergoeding dan gemiddeld wordt ingezet.

2. 25.000-60.000 euro: kleine bedrijven
   Deze bedrijven vragen voor de agrarische activiteit volgens de in gebruik zijnde standaarden een arbeidsinzet van 0,75 tot maximaal 1,5 aje, afhankelijk van de mate van automatisering en de efficiëntie waarmee de arbeid kan worden ingezet.

3. 60.000-100.000 euro: middelgrote bedrijven
   Deze bedrijven zijn van dusdanige omvang dat voor ongeveer 1,5 tot 2,5 aje een gemiddelde toegevoegde waarde kan worden gerealiseerd.

4. 100.000-250.000 euro: grote bedrijven
   Deze bedrijven zijn van dusdanige omvang dat voor ongeveer 2,5 tot 5 aje een gemiddelde toegevoegde waarde kan worden gerealiseerd.

5. >= 250.000 euro: zeer grote bedrijven
   Deze bedrijven kunnen aan meer dan 5 aje arbeid bieden tegen een gemiddelde vergoeding.

Algemeen en definities (vervolg 4)

- **Solvabiliteit** (%): Het totale eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen, waarbij het totale vermogen is gecorrigeerd voor belastinglatentie x 100.
- **Kasstroom**: Dit is de nettokasstroom: inkomen uit bedrijf + afschrijvingen - aflossingen - aanwas - voorraadmutatie eigen ruwvoer - mutatie veldinventaris - privéuitgaven en belastingen (normatief).
- **Moderniteit** (%): Boekwaarde (of balanswaarde) / nieuwwaarde x 100.
- De volgende **bedrijfstypen** worden volgens de NSO-typering onderscheiden: akkerbouwbedrijven, melkveebedrijven, andere graasdierbedrijven, (w.v. overige rundveebedrijven, paard- en ponybedrijven, vleeskalverenbedrijven), varkensbedrijven (w.v. zeugenbedrijven, vleesvarkensbedrijven, varkensbedrijven), andere hokdierbedrijven (w.v. overige pluimveebedrijven, vleeskuikenbedrijven), glastuinbouwbedrijven, opengrondstuinbouwbedrijven, andere tuinbouwbedrijven en gecombineerde bedrijven. Hokdieren worden ook wel ‘staldieren’ genoemd.

  Een meer gedetailleerde indeling wordt weergegeven in de sheet ‘definities’ in de tabellenset.
- **Opgenomen jaren**:
  - De meeste tabellen bevatten de jaren 2010, 2015, 2020 en 2025.
  - Bij de tabellen met betrekking tot opvolging, weidegang en verbreding wijken de jaren af omdat deze gegevens in de Gecombineerde opgave niet jaarlijks wordt gevraagd.
  - Biologisch op dierniveau is pas vanaf 2016 bekend en op gewasniveau vanaf 2015.

Verdeling bedrijven over de bedrijfstypen 2025

RNOB

- In RNOB zijn relatief veel varkensbedrijven en andere hokdierbedrijven (pluimvee).
- Opengrondstuinbouwbedrijven en gecombineerde bedrijven komen relatief weinig voor.
- Glastuinbouwbedrijven komen nauwelijks voor in RNOB en ook minder dan gemiddeld in Noord-Brabant en Nederland.

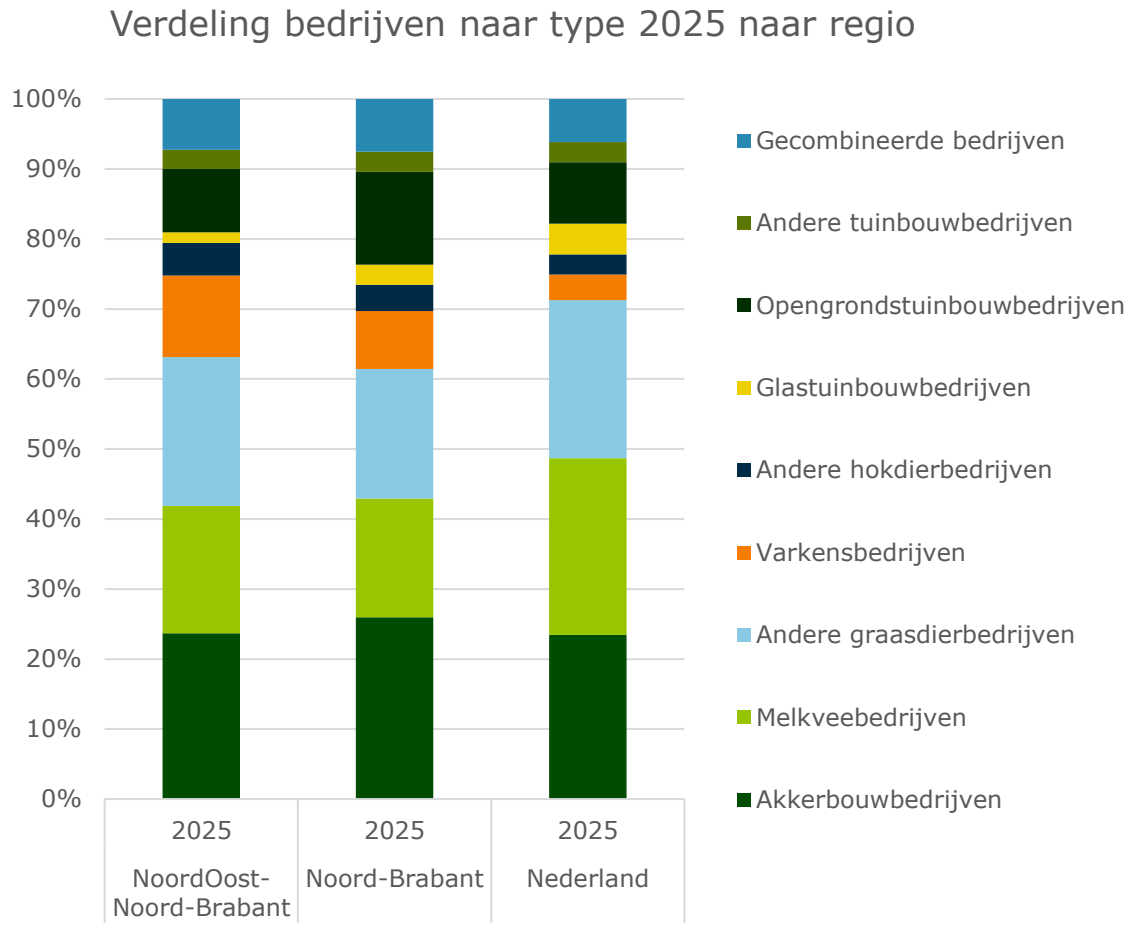

Verdeling arbeidsjaareenheden 2010-2025

RNOB

- In RNOB is het aandeel betaalde arbeidskrachten in 2025 relatief iets groter (33%) dan elders; in Noord-Brabant is dit 29% en in Nederland 31%.
- Het aandeel betaalde arbeidskrachten is tussen 2010 en 2025 sterk toegenomen ten koste van het aandeel van de inzet van alle andere genoemde soorten arbeidskrachten.
- In RNOB wordt in 2025 bijna de helft van de arbeid gedaan door de bedrijfshoofden zelf en hun gezinsleden. In 2010 was dit nog 62%.

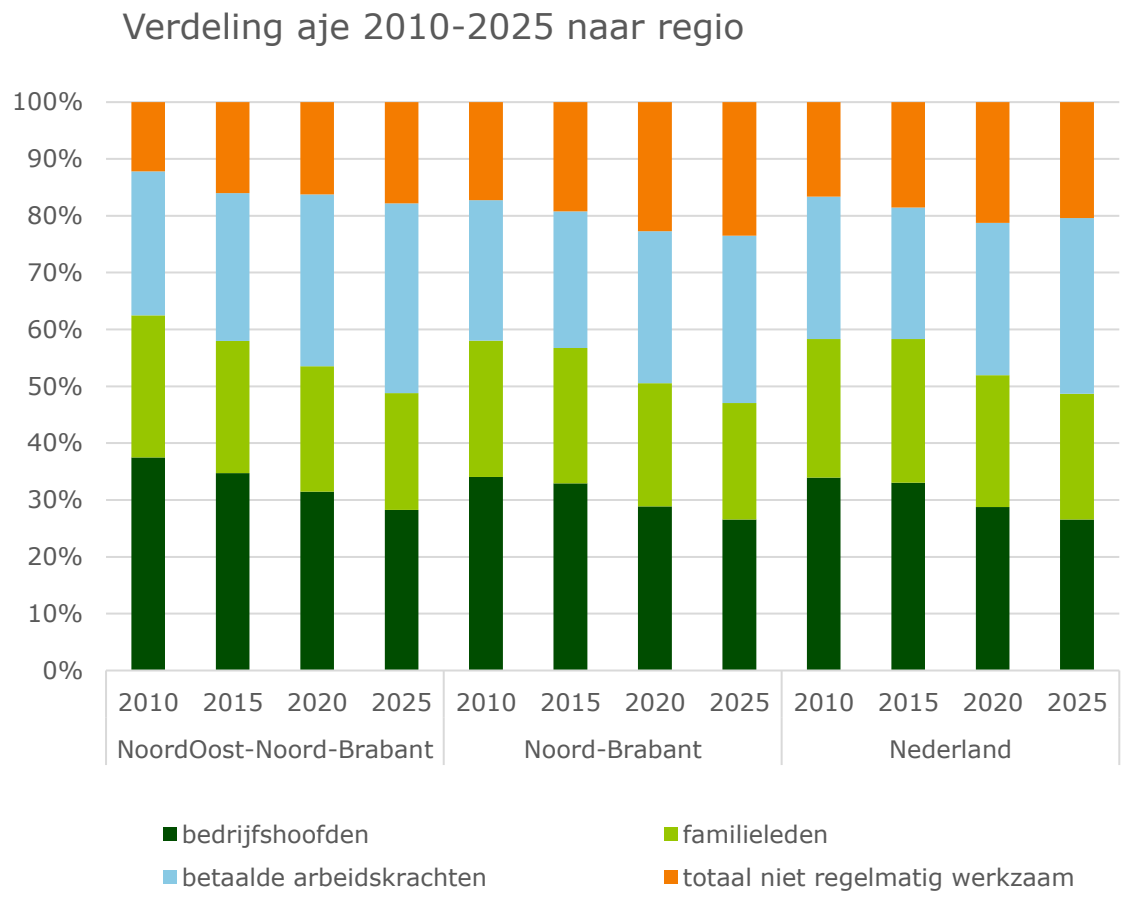

Verdeling aje[1)] per bedrijf 2010-2025

RNOB

- In 2025 komt de meeste arbeidsinzet uit betaalde arbeidskrachten. Hun aandeel neemt in de tijd toe in alle genoemde regio's. Dit wordt veroorzaakt door de schaalvergroting.
- Tussen 2010 en 2025 neemt de inzet van arbeid door bedrijfshoofden en meewerkende familieleden in zowel RNOB als daarbuiten licht toe.
- Tussen 2010 en 2025 neemt de inzet van arbeid uit niet-regelmatige arbeidskrachten in alle regio's in de figuur toe.

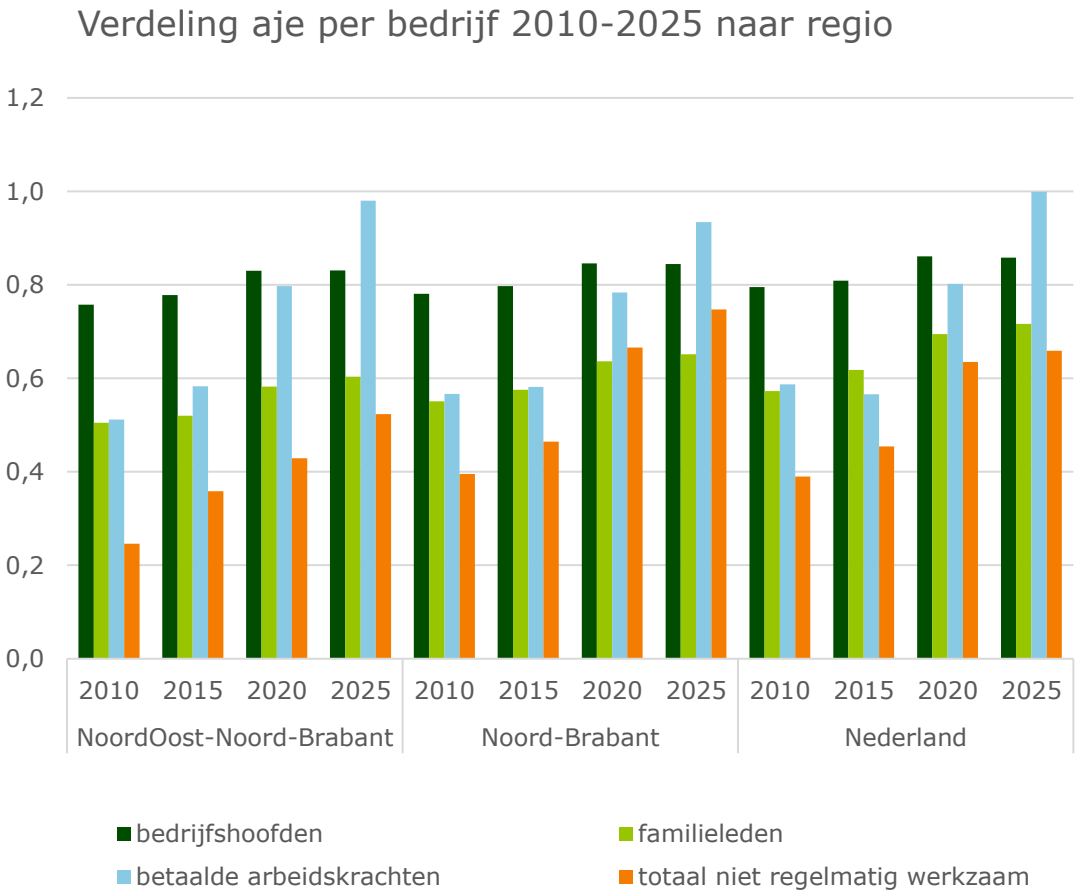

1) Aje = arbeidsjaareenheid

Opvolging[1)] in 2008 en 2023

RNOB

- Het aandeel bedrijven met een opvolger is tussen 2008 en 2023 in alle genoemde regio's toegenomen.
- Het aandeel bedrijven met een opvolger is in RNOB iets lager (22%) dan in de rest van Noord-Brabant en Nederland (25% en 28%).
- Het aandeel bedrijven met een rechtspersoon is in RNOB in 2023 hoger dan in de rest van Noord-Brabant. Deze bedrijfsvorm komt in RNOB vooral voor in de intensieve veehouderij.

1) Wordt niet gevraagd aan ondernemers jonger dan 51 jaar of als het bedrijf als rechtspersoon geregistreerd staat.

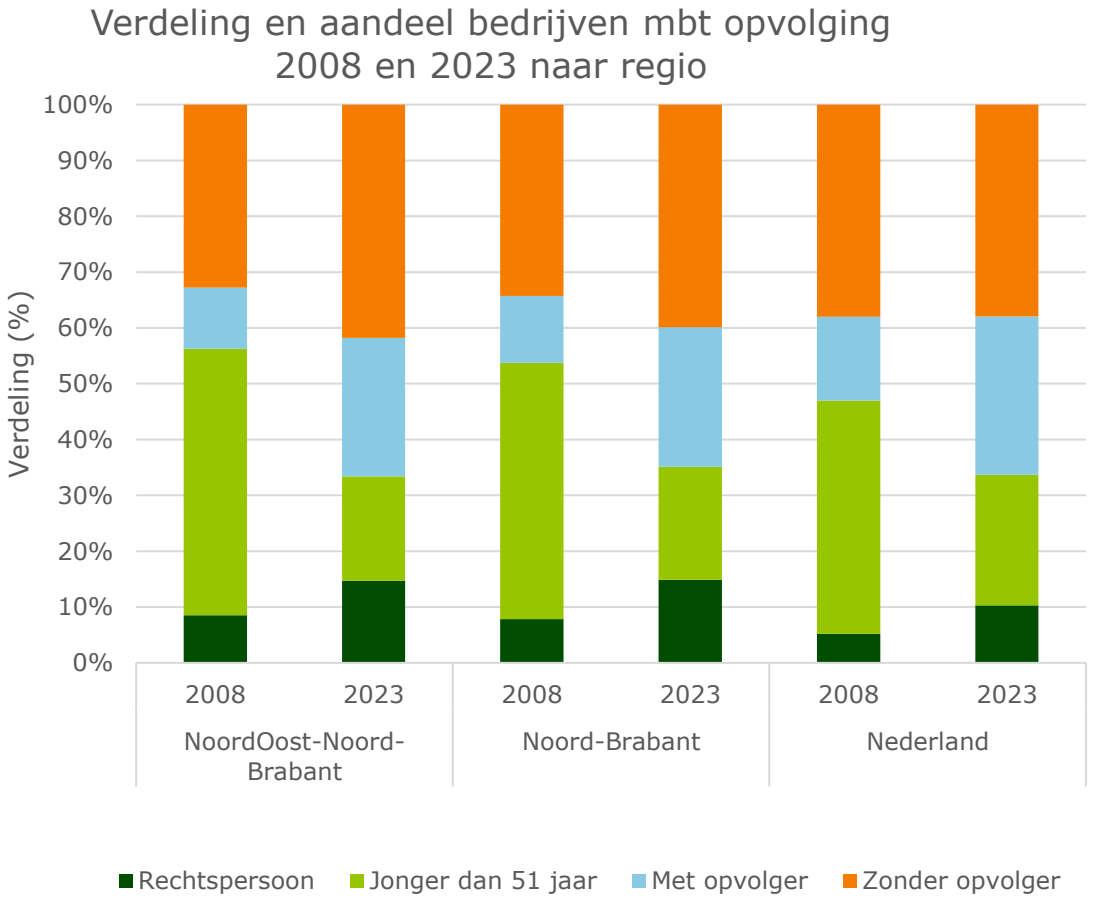

Leeftijdsopbouw oudste ondernemer 2010-2025

RNOB

- In de genoemde regio's is in 2025 de groep ondernemers in de leeftijdsklasse 56-65 jaar het grootst. Dit aandeel is ook het sterkst toegenomen.
- Het aandeel ondernemers van 36 tot 45 jaar is tussen 2010 en 2025 in alle genoemde regio's het sterkst gedaald.
- Het aandeel bedrijven met een ondernemer van 35 jaar en jonger is zeer gering (max. 6%).
- Naast de oudste ondernemer zijn er soms ook nog een of meer andere, jongere ondernemers. Die worden in deze data niet meegenomen.

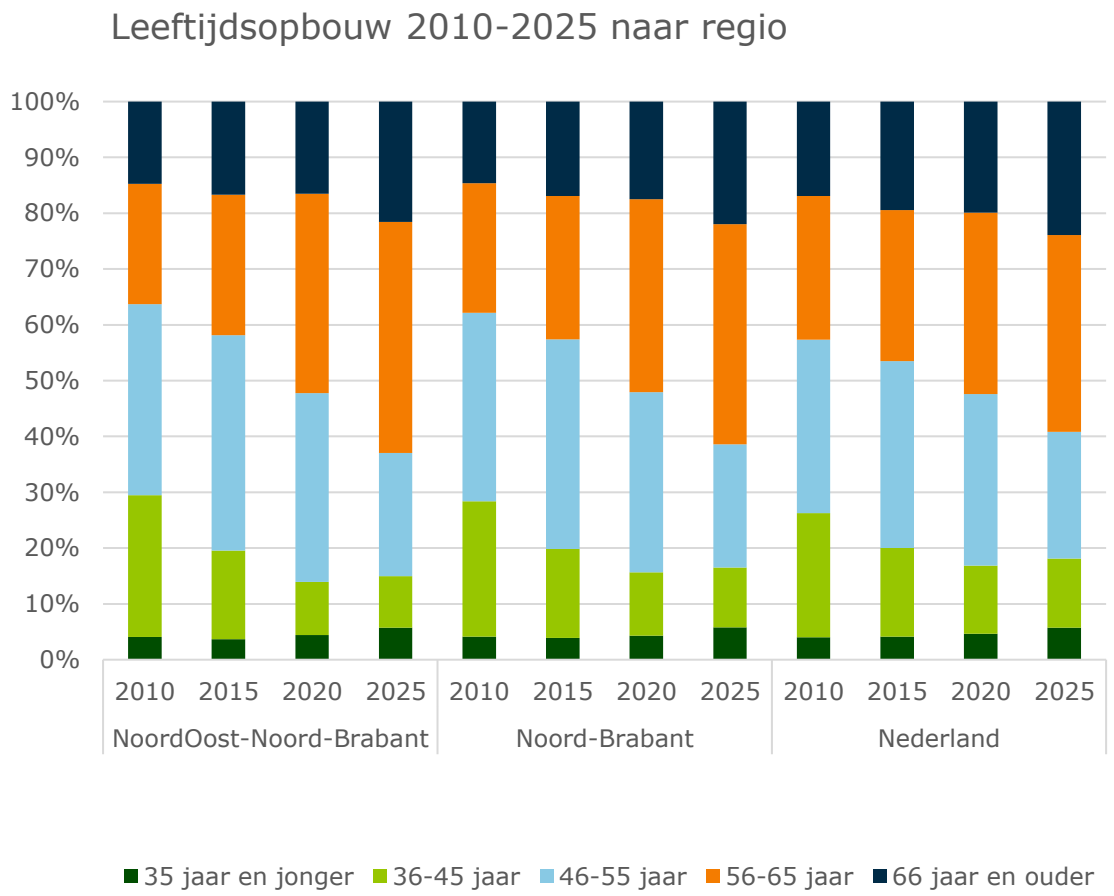

Verdeling grondgebruik 2010-2025

RNOB

- Circa 58% van alle grond is in 2025 in eigendom en dit aandeel verschilt weinig tussen de genoemde regio's.
- Het areaal in eigendom neemt in de loop van de tijd toe.
- Geliberaliseerde en reguliere pacht komt het minst voor in RNOB.
- Overige exploitatievormen (met name grondgebruikersverklaring en mondelinge afspraak) komen in RNOB in verhouding iets meer voor dan elders.
- Erfpacht komt nauwelijks voor.

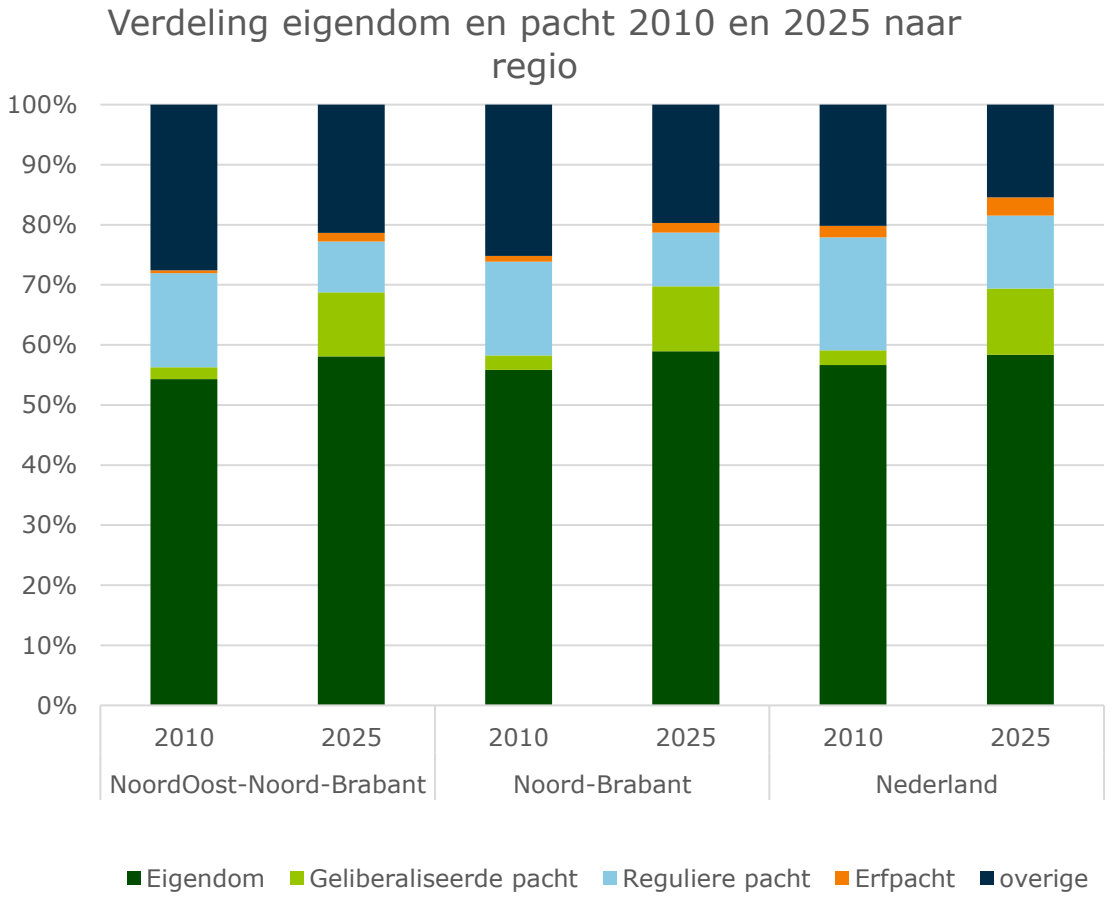

Verbreding[1)] 2011-2023

RNOB

- In RNOB wordt er iets minder aan verbreding gedaan dan in de gehele provincie Noord-Brabant.
- In Nederland ligt het aandeel bedrijven met verbreding hoger dan in Noord-Brabant, met name bij activiteiten die onder de Taskforce vallen.
- Tussen 2011 en 2023 is er in alle regio's in de figuur een aanzienlijke stijging opgetreden in alle onderscheiden groepen van verbreding.

1) Een bedrijf kan in meerdere van de onderscheiden groepen voorkomen. Het totaal geeft dus een overschatting van het aantal bedrijven met verbreding.

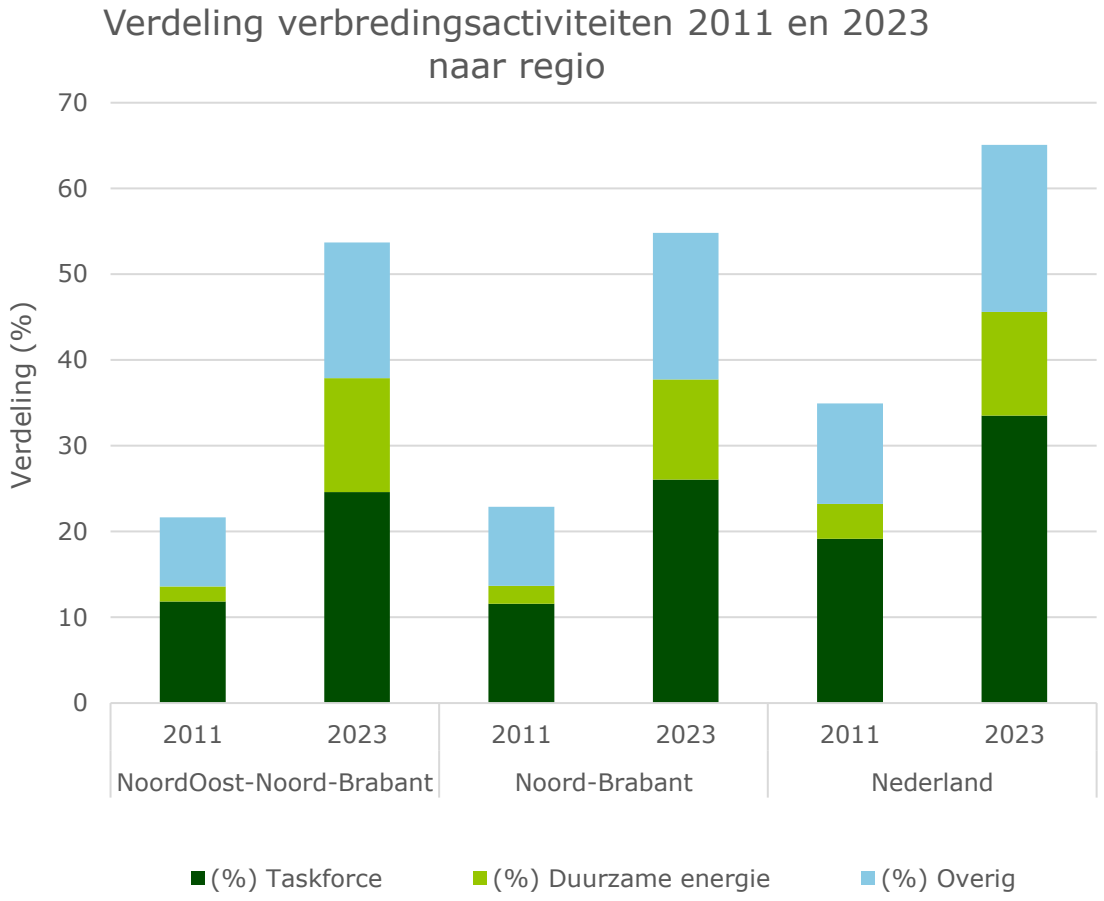

Verbreding naar omzetklasse 2011-2023

RNOB

- Het merendeel van de bedrijven met verbreding behaalt minder dan 10% van de totale omzet uit verbredingsactiviteiten.
- RNOB wijkt nauwelijks af van Noord-Brabant en Nederland; dit betreft alle vier de genoemde omzetklassen.

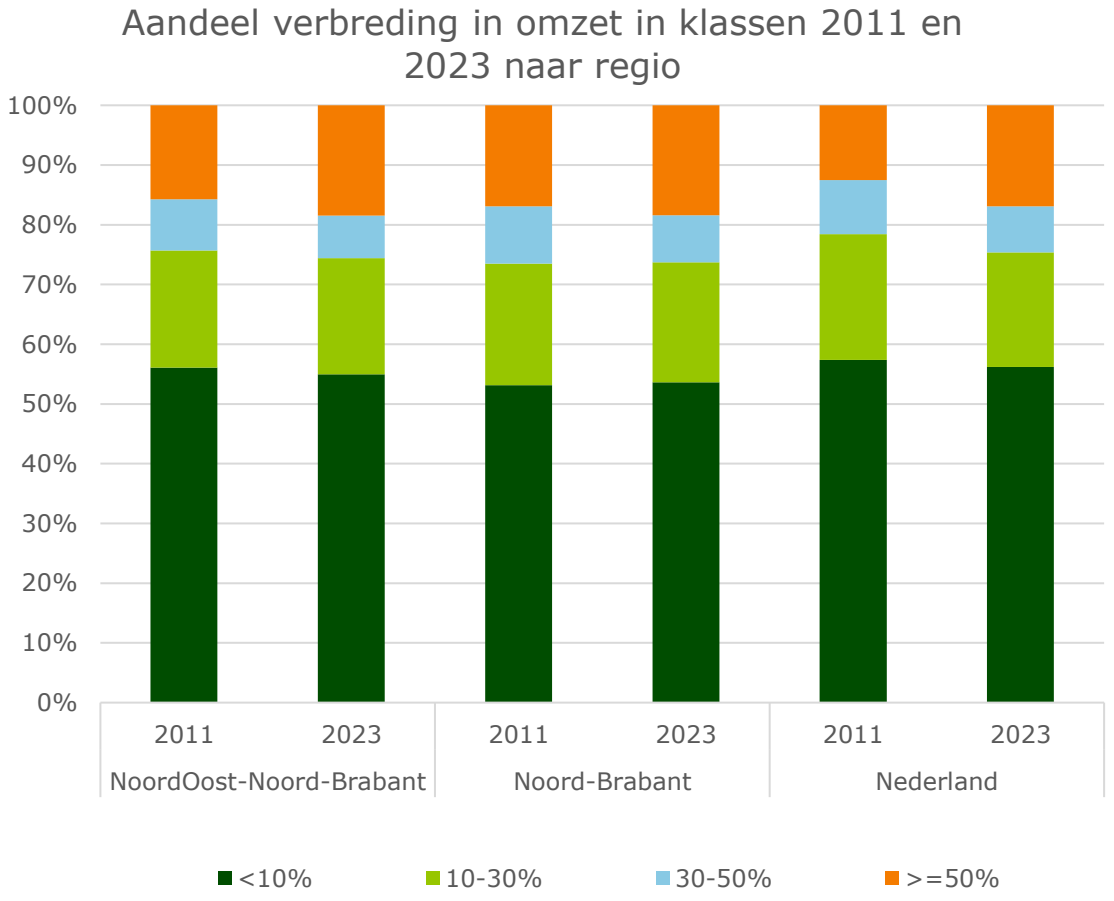

Weidegang 2015-2023

RNOB

- In RNOB is het aandeel koeien zonder weidegang in 2023 met 48% het hoogst in vergelijking met de provincie en met heel Nederland.
- Het aandeel zonder weidegang is sinds 2015 afgenomen in alle genoemde regio's.
- In RNOB is het aandeel melkkoeien met minimaal 120 dagen à 6 uur weidegang per saldo toegenomen, evenals in de provincie en in heel Nederland, maar RNOB scoort hierop wel het laagst.

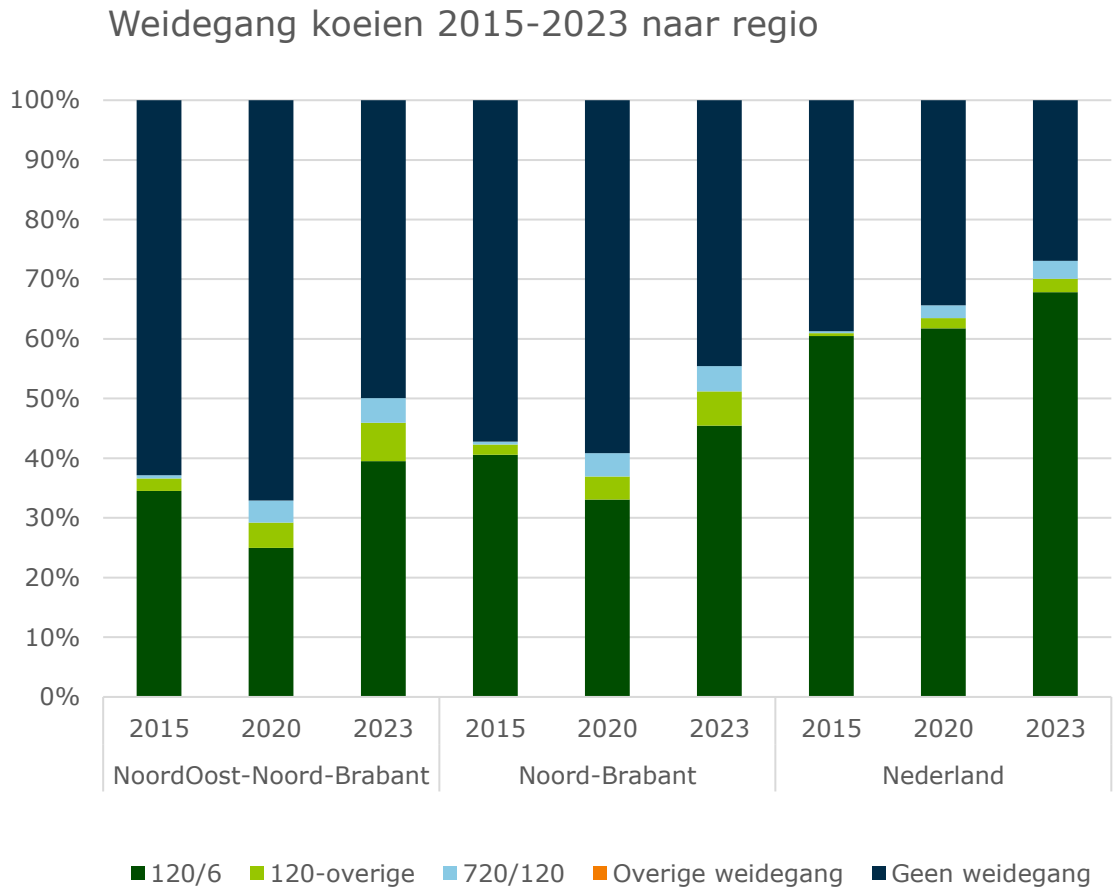

Gemiddelde bedrijfsomvang (SO) 2025

RNOB

- De andere tuinbouw[1)]- en varkensbedrijven hebben in RNOB de grootste omvang, uitgedrukt in standaardopbrengst.
- In de provincie Noord-Brabant en in Nederland zijn dit de glastuinbouw- en varkensbedrijven.
- De akkerbouwbedrijven en de andere graasdierbedrijven zijn het meest kleinschalig qua omzet; dit geldt in geringere mate voor de gecombineerde bedrijven.
- 1) Mengvormen van verschillende opengrondstuinbouwtypen

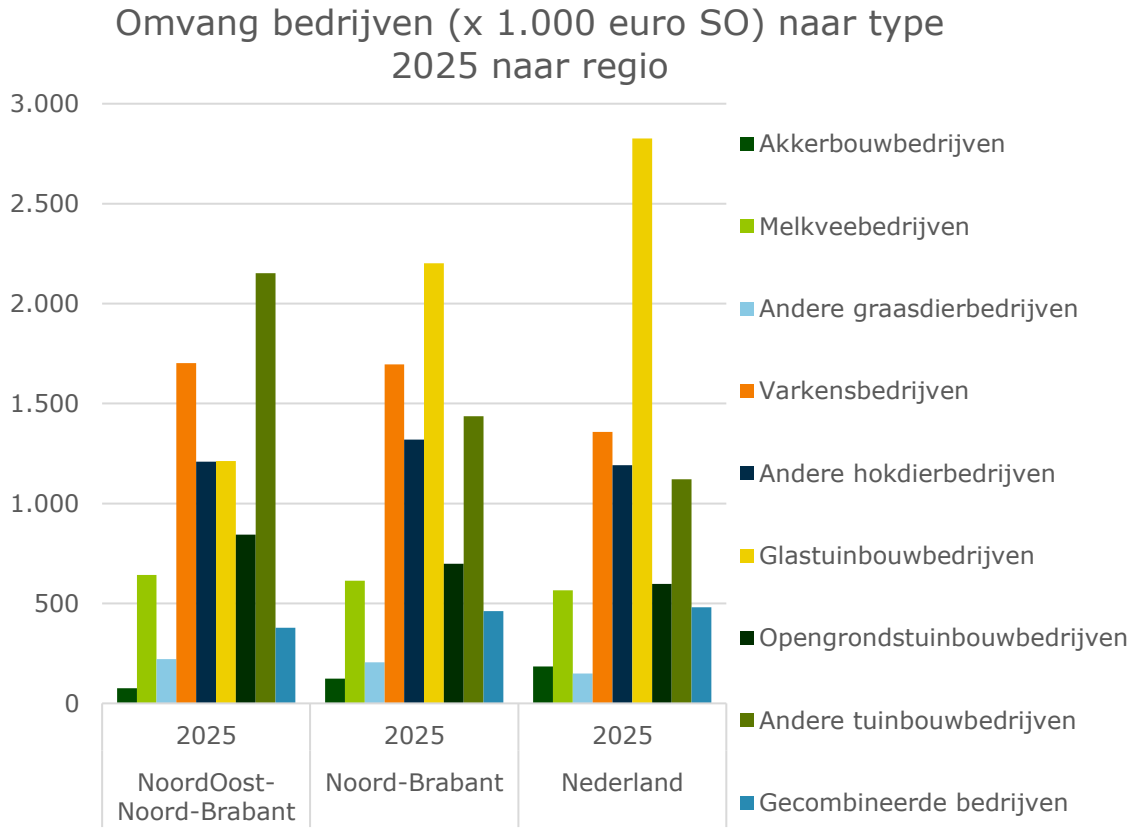

Verdeling naar SVC-klasse 2025

RNOB

- De glastuinbouwbedrijven, andere tuinbouwbedrijven en varkensbedrijven omvatten een groot aandeel zeer grote bedrijven.
- De akkerbouwbedrijven en de andere graasdierbedrijven zijn veelal zeer kleine bedrijven.
- Bij de melkveebedrijven, andere hokdierbedrijven en varkensbedrijven is de klasse Groot sterker vertegenwoordigd dan bij de andere bedrijfstypen.
- Over alle bedrijven gezien zijn de meeste bedrijven zeer klein (42%).
- Bedrijven die klein zijn in SVC, kunnen toch groot zijn in hectares.

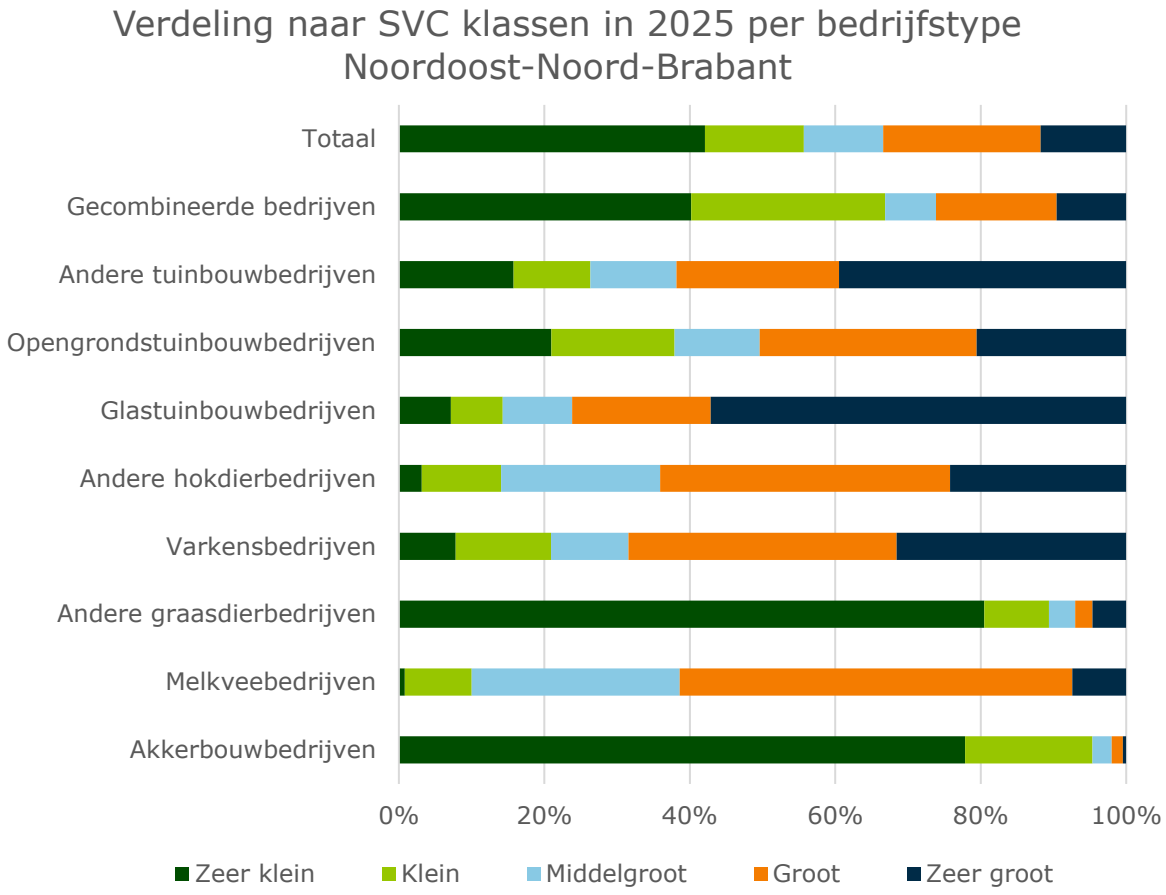

Ontwikkeling gewasarealen 2010-2025

RNOB

- Gewasgroepen die in RNOB de grootste stijging laten zien in vergelijking met 2010 zijn akkerbouwmatige groenten, consumptieaardappelen en bloembollen.
- Deze ontwikkeling is ook te zien in de provincie Noord-Brabant en in Nederland als geheel.
- De grootste daling treedt op bij de bloemkwekerij in de open grond, bij grasland en in de snijmaïsteelt.
- Het totale areaal land- en tuinbouwgrond neemt in alle gebieden af.

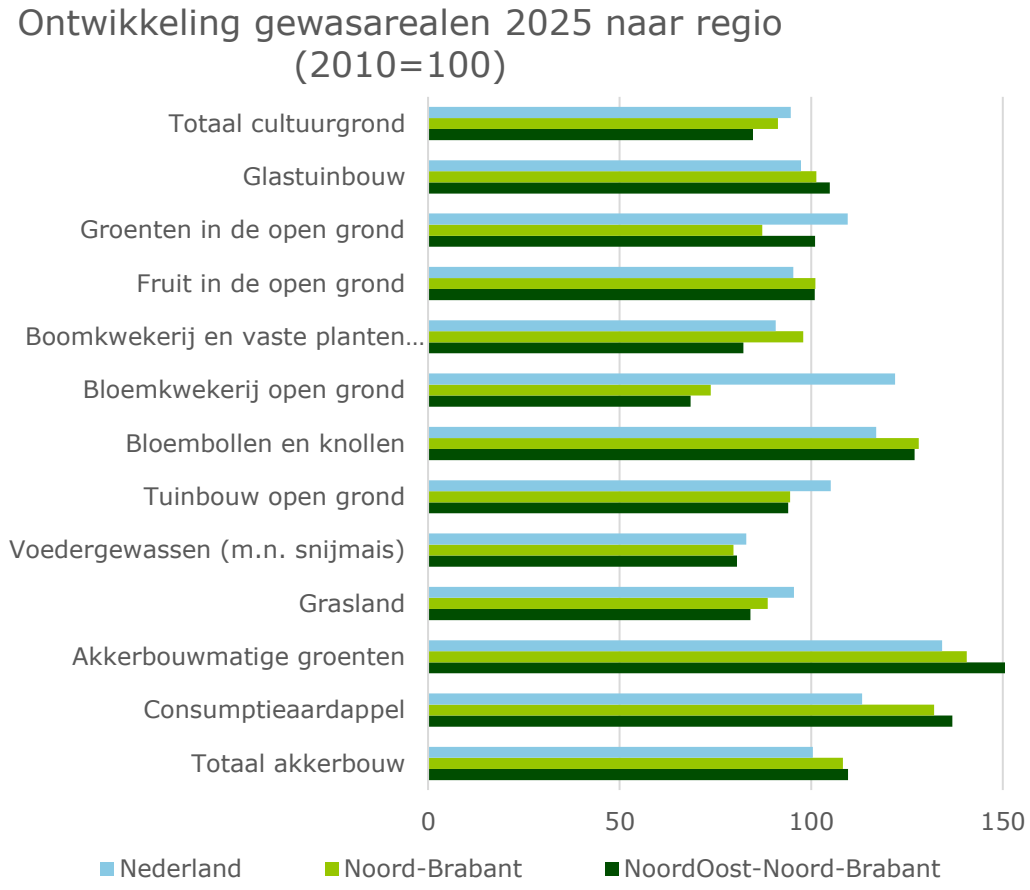

Verdeling arealen 2025 naar gewasgroep

RNOB

- In RNOB is het aandeel akkerbouw kleiner dan in de provincie Noord-Brabant en in heel Nederland, maar is het aandeel voedergewassen (met name snijmaïs) juist groter.
- Het aandeel grasland in RNOB is iets groter dan in de provincie Noord-Brabant, maar kleiner dan in Nederland.
- De overige gewasgroepen nemen in alle drie de genoemde regio's relatief weinig ruimte in.

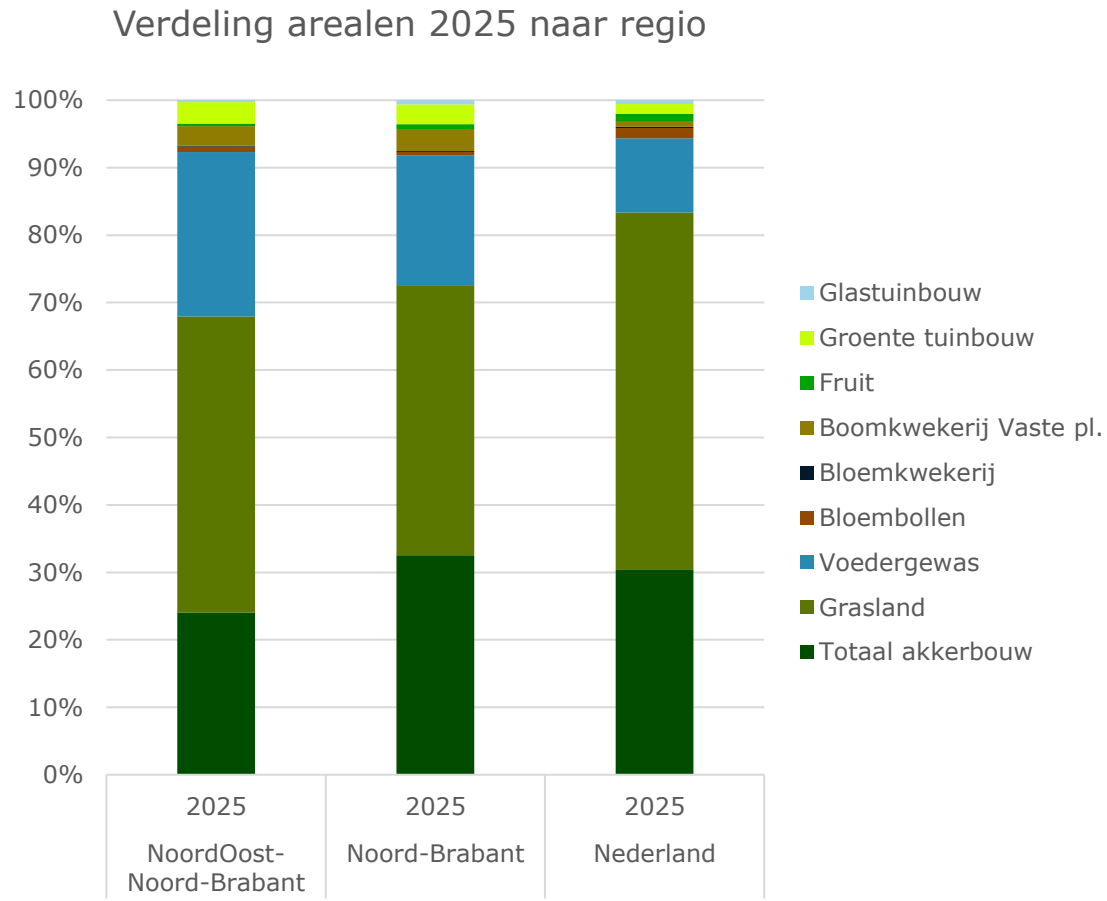

Ontwikkeling aantal dieren 2016-2025

RNOB

- Bij alle diergroepen is het aantal dieren sinds 2016 in alle weergegeven regio's afgenomen.
- Deze afname is bij het vrouwelijk jongvee (40%) en de fokvarkens (34%) het grootst.
- Het aantal vleeskalveren is landelijk onveranderd, maar in RNOB is het met 5% afgenomen.
- Bij de andere diergroepen ligt de afname tussen de 13 en 22%.
- De jongveebezetting is in alle regio's in de figuur afgenomen.

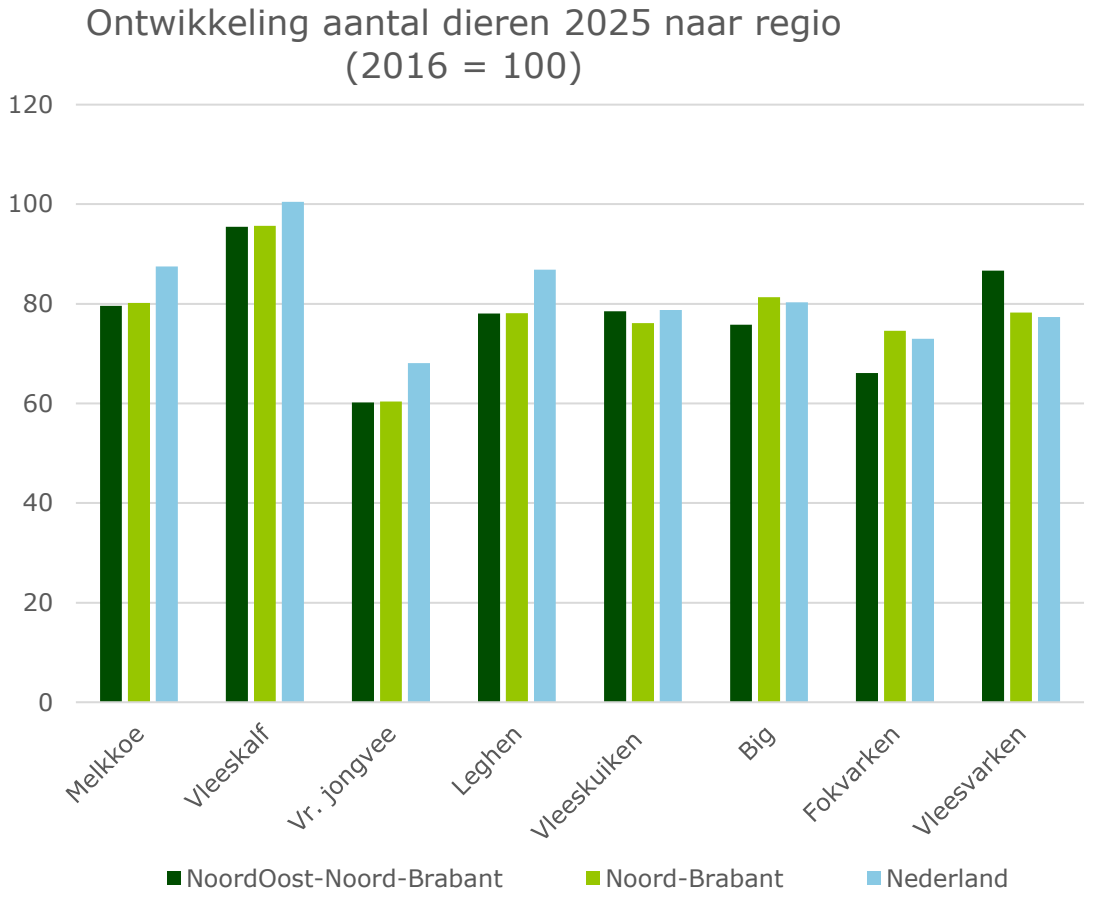

Aandeel biologische gewassen 2025

RNOB

- In RNOB is het aandeel biologische teelten met 2% een derde lager dan in de gehele provincie Noord-Brabant (3%) en meer dan de helft lager dan in Nederland (4,6%).
- Het aandeel biologisch is het hoogst bij fruitteelt in de open grond (bijna 11%), gevolgd door grasland met 3,5%.
- In de provincie Noord-Brabant scoort grasland het hoogst met 5,5%, gevolgd door fruit in de open grond met 5%.
- RNOB wijkt sterk af van de rest van Noord-Brabant bij vrijwel alle gewasgroepen.

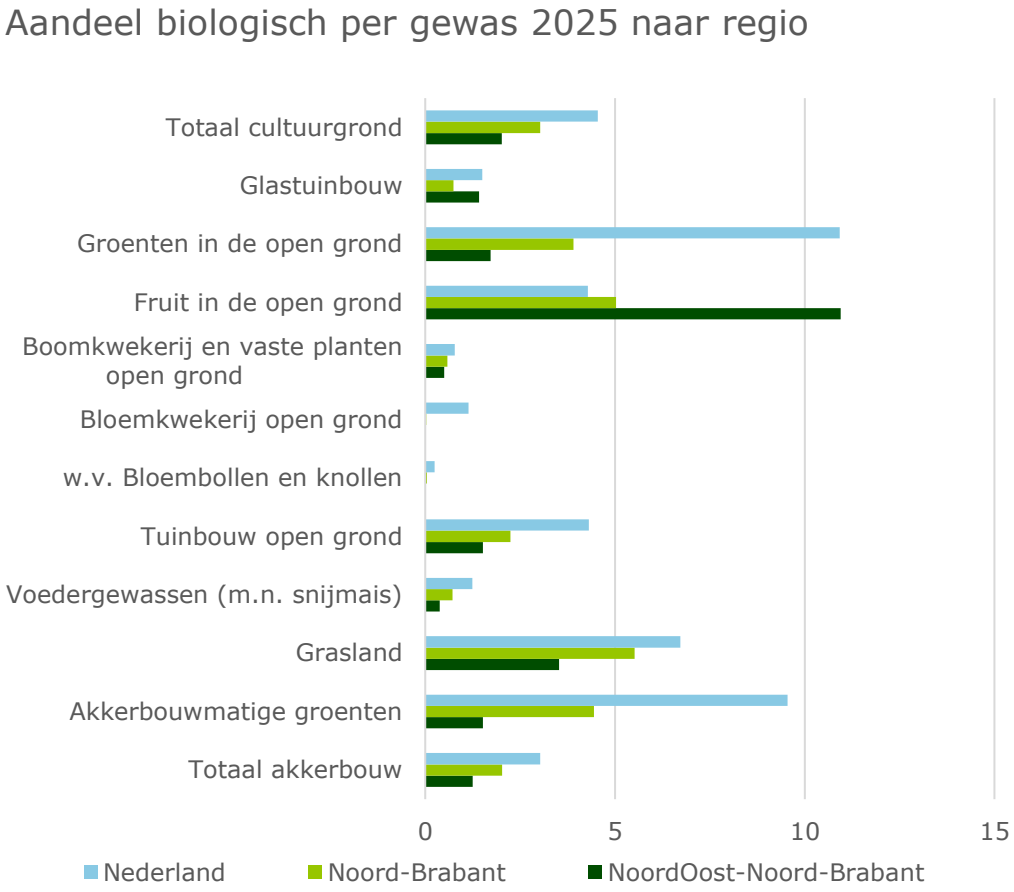

Aandeel biologische dieren 2025

RNOB

- De diersoorten met het hoogste aandeel biologisch in 2025 in RNOB zijn de melkkoeien en het bijbehorend jongvee met ruim 1%.
- Bij de andere diergroepen is dit aandeel minder dan 1%.
- In Nederland is in 2025 het aandeel biologische leghennen bijna 9%; bij de melkkoeien is dit 3,4%.

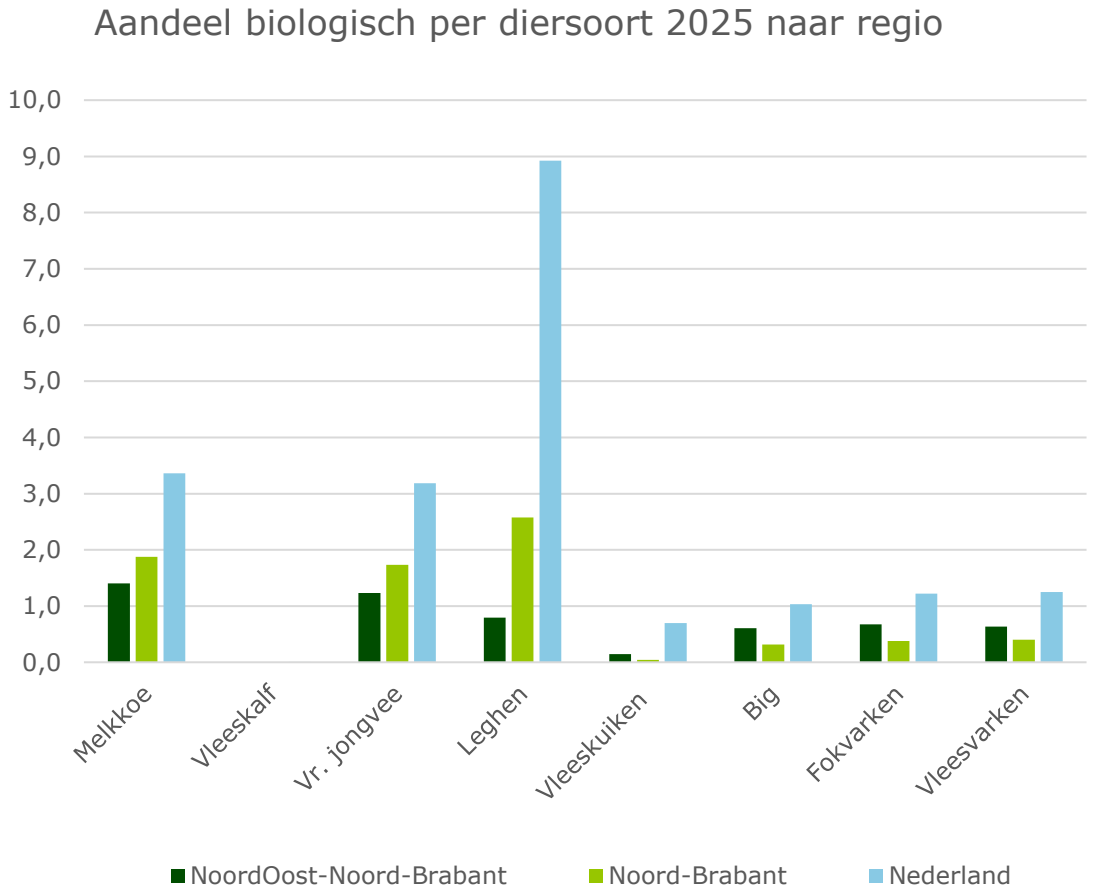

Akkerbouw

RNOB/Economie

Tabel Resultaten en saldi akkerbouwbedrijven Noordoost-Brabant, Noord-Brabant en NL totaal (5 jaarlijkse gemiddelden) (>25.000 euro SO)

		2020-2024	2020-2024	
	Noordoost- Brabant	Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
Variabele	2020-2024	RNOB t.o.v. geheel Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	30	78	53	kleiner
Standaard opbrengsten (x 1.000 euro)	108	67	45	lager
Standaard opbrengst per ha (euro)	3.580	86	85	lager
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (euro) a)	41.540	68	47	lager
Opbrengsten per hectare (euro)	5.700	87	85	lager
Directe kosten per hectare (euro)	1.200	82	82	lager
Betaalde kosten en afschrijving per hectare (euro)	4.660	91	92	lager
Saldo tarwe per hectare (euro) b)	930	74	65	lager
Saldo pootaardappelen per hectare (euro) b)	9.370	106	98	hoger/lager
Saldo consumptieaardappelen per hectare (euro) b)	5.290	86	82	lager
Saldo suikerbieten per hectare (euro) b)	2.470	93	89	lager
Saldo zaaiuien per hectare (euro) b)	5.300	97	81	lager
Solvabiliteit	88	102	104	hoger
Kasstroom	-12.270	-99	-23	lager
Moderniteit gebouwen	26	85	86	lager
Moderniteit mach/werkt/installaties	22	90	79	lager
a) Aje = Arbeidsjaareenheid; 'onbetaalde aje's' worden ingevuld door de ondernemer met eventueel meewerkende gezinsleden;				
b) Na aftrek van de kosten voor werk door derden (loonwerk).				
Bron: Bedrijveninformatienet WSER				

Melkvee

RNOB/Economie

Tabel Resultaten en saldi melkveebedrijven Noordoost-Brabant, Noord-Brabant en NL totaal (5 jaarlijkse gemiddelden)

		2020-2024	2020-2024	
	Noordoost- Brabant	Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
Variabele	2020-2024	RNOB t.o.v. geheel Noord-Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	48	78	84	kleiner
Aantal melkkoeien	124	105	112	hoger
Melkproductie per koe (kg)	9.300	100	104	vergelijkbaar/hoger
Melkproductie per hectare (kg)	24.280	135	139	hoger
Standaard opbrengsten (x 1.000 euro)	542.540	105	111	hoger
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (euro) a)	82.910	112	128	hoger
Opbrengsten uit natuurbeheer	1.800	132	62	hoger/lager
Opbrengsten uit zorgboerderij	250	50	42	lager
Opbrengsten uit recreatie	240	133	35	hoger/lager
Subsidies	1.800	132	62	hoger/lager
Opbrengsten per koe (euro per jaar)	4.870	102	106	hoger
Toegerekende kosten per koe (euro per jaar)	1.970	101	108	hoger
Saldo per melkkoe (euro per jaar)	2.900	103	105	hoger
Betaalde kosten en afschrijving per koe (euro per jaar)	4.160	100	103	vergelijkbaar/hoger
Mestafzetkosten	15.220	107	223	hoger
Kostprijs melk per 100 kg melk (euro)	48	101	97	hoger/lager
Kritieke melkprijs per 100 kg melk (euro)	46	100	99	vergelijkbaar
Solvabiliteit	76	101	100	vergelijkbaar
a) Aje = Arbeidsjaareenheid; 'onbetaalde aje's' worden ingevuld door de ondernemer met eventueel meewerkende gezinsleden;				
Bron: Bedrijveninformatienet WSER				

Ov. graasdieren

RNOB/Economie

Tabel Resultaten overige graasdierbedrijven Noordoost-Brabant, Brabant en NL totaal (5 jaarlijkse gemiddelden; >25.000 euro SO)				
		2020-2024	2020-2024	
	Noordoost- Brabant	Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
Variabele	2020-2024	RNOB t.o.v. geheel Noord-Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	21	96	89	kleiner
Standaard opbrengsten (x 1.000 euro)	314	100	132	vergelijkbaar/ hoger
Standaard opbrengst per ha (euro)	15.020	104	149	vergelijkbaar/ hoger
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (euro) a)	36.440	100	138	vergelijkbaar/ hoger
Opbrengsten per hectare (euro)	13.190	109	154	hoger
Directe kosten per hectare (euro)	5.250	116	176	hoger
Betaalde kosten en afschrijving per hectare (euro)	11.360	110	154	hoger
Solvabiliteit	79	101	96	vergelijkbaar/ iets lager
Kasstroom	7.170	92	-54	vergelijkbaar/hoger
Moderniteit gebouwen	26	100	90	vergelijkbaar/lager
Moderniteit mach/werkt/installaties	29	103	109	hoger
a) Aje = Arbeidsjaareenheid; 'onbetaalde aje's' worden ingevuld door de ondernemer met eventueel meewerkende gezinsleden;				
Bron: Bedrijveninformatienet WSER				

Varkens

RNOB/Economie

Tabel Resultaten varkensbedrijven Noordoost-Brabant, Noord-Brabant en NL totaal (5 jaarlijkse gemiddelden; >25.000 euro SO)

		2020-2024	2020-2024	
	Noordoost- Brabant	Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
Variabele	2020-2024	RNOB t.o.v. geheel Noord-Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	14	97	113	vergelijkbaar/hoger
Standaard opbrengsten (x 1.000 euro)	1.399	101	121	vergelijkbaar/hoger
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (euro) a)	205.050	111	143	hoger
Opbrengsten per 1.000 euro SO	1.310	102	103	iets hoger
Directe kosten per 1.000 euro SO	840	101	101	iets hoger
Betaalde kosten en afschrijving per 1.000 euro SO	1.120	101	102	iets hoger
Solvabiliteit	73	101	101	vergelijkbaar
Kasstroom	273.890	102	135	vergelijkbaar/hoger
Moderniteit gebouwen	32	98	99	vergelijkbaar
Moderniteit mach/werkt/installaties	32	101	101	vergelijkbaar

a) Aje = Arbeidsjaareenheid; ‘onbetaalde aje’s’ worden ingevuld door de ondernemer met eventueel meewerkende gezinsleden;

b) Na aftrek van de kosten voor werk door derden (loonwerk).

Pluimvee

RNOB/Economie

Tabel Resultaten pluimveebedrijven Noordoost-Brabant, Noord-Brabant en NL totaal (5 jaarlijkse gemiddelden; >25.000 euro SO)

		2020-2024	2020-2024	
	Noordoost- Brabant	Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
Variabele	2020-2024	RNOB t.o.v. geheel Noord-Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	5	84	79	kleiner
Standaard opbrengsten (x 1.000 euro)	1.136	92	106	lager/hoger
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (euro) a)	203.680	98	120	lager/hoger
Opbrengsten per 1.000 euro SO	1.140	96	97	lager
Directe kosten per 1.000 euro SO	580	91	92	lager
Betaalde kosten en afschrijving per 1.000 euro SO	920	94	95	lager
Solvabiliteit	70	101	106	vergelijkbaar/hoger
Kasstroom	250.400	96	120	lager/hoger
Moderniteit gebouwen	33	97	92	lager
Moderniteit mach/werkt/installaties	33	98	100	vergelijkbaar

a) Aje = Arbeidsjaareenheid; ‘onbetaalde aje’s’ worden ingevuld door de ondernemer met eventueel meewerkende gezinsleden;

b) Na aftrek van de kosten voor werk door derden (loonwerk).

Akkerbouw

RNOB/Duurzaamheid

Tabel KPI Noordoost-Brabant, Noord-Brabant en gemiddeld Nederland 2021-2023 akkerbouwbedrijven

		Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
	Noordoost- Brabant	RNOB t.o.v. geheel Noord-Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
MBP grondwater per ha	387	77	70	gunstiger
MBP bodem per ha	220	82	79	gunstiger
MBP oppervlakte water per ha	689	81	76	gunstiger
Totaal MBP per ha	1.296	80	75	gunstiger
Bodemoverschot N (kg N per ha)	74	66	61	gunstiger
Bodemoverschot P (kg P2O5 per ha)	-1	-9	-6	gunstiger
eOS aanvoer (kg eOS per ha)	2.405	100	98	ongunstiger
BKG (kg CO2-eq. per ha)	2.560	84	75	gunstiger
Ammoniak (kg NH3 per ha)	6	61	56	gunstiger
Bodembedekking (%)	64	109	112	gunstiger
Gewasdiversiteit - HS index (p|ln(p)|)	4	94	91	ongunstiger
Gewasdiversiteit - randdichtheid (m/ha)	276	111	119	gunstiger
Bron: Bedrijveninformatienet				

Melkvee

RNOB/Duurzaamheid

Tabel KPI Noordoost-Brabant, Noord-Brabant en gemiddeld Nederland 2022-2024 melkveebedrijven

		Noord-Brabant = 100	Nl = 100	
	Noordoost-Brabant	RNOB t.o.v. geheel Noord-Brabant	RNOB t.o.v. NL	conclusie
N bodemoverschot per ha	136	100	87	vergelijkbaar/gunstiger
P bodemoverschot per ha	-5	85	.	vergelijkbaar/gunstiger
NH3 emissie per ha	60	101	106	vergelijkbaar/ongunstiger
Eiwit eigen land (%)	48	100	86	vergelijkbaar/ongunstiger
% toegediende N organisch van totaal toeged. N	67	100	101	vergelijkbaar
Blijvend grasland (%)	76	100	89	vergelijkbaar/gunstiger
Broeikasgasemissie in gram per kg melk	998	100	90	vergelijkbaar/gunstiger
MJ energieproductie / MJ energieverbruik	3	97	124	ongunstiger/gunstiger
% hernieuwbare energie	24	98	91	ongunstiger
MBP per ha	168	95	152	gunstiger/ongunstiger
Organische stof aanvoer (kg ha)	5.253	100	97	vergelijkbaar
Bron: Bedrijveninformatienet / Kringloopwijzer				

Tot slot

De volgende personen hebben aan deze rapportage meegewerkt:
Bert Smit Bertb.smit@wur.nl
Jakob Jager jakob.jager@wur.nl

Zie voor detailinformatie over definities en dergelijke dit document met het totaaloverzicht inclusief het Excelbestand van RNOB.

Wageningen Social & Economic Research
Postbus 29703, 2502 LS Den Haag
T 070 335 83 30
E communications.ssg@wur.nl
www.wur.nl/nl/onderzoek/sociaal-en-economisch

2026-066-1